

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.758/2018/6. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Bodnár Beáta ügyvéd által képviselt I. r. és II. r. felpereseknek - a **(jogtanácsos neve)** kamarai jogtanácsos által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2018. november hó 14. napján kelt 14.P.20.062/2018/15. számú ítélete ellen a felperesek részéről 16., 17. szám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 43 000 (negyvenháromezer) Ft fellebbezési eljárási költséget.

A feljegyzett 138 184 (százharmincnolcezer-száznyolcvannégyszáz) Ft másodfokú eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperesi pénzügyi intézet az általa kötött kölcsönszerződések feltételeivel kapcsolatban leendő ügyfelei tájékoztatása céljából útmutatókat készített, amelyek elérhetők voltak ügyfélszolgálatain, valamint a vele szerződéses kapcsolatban álló gépjármű-kereskedésekben. A „gépjármű-finanszírozás” megnevezésű dokumentum (**dokumentum száma**) tájékoztatta a leendő ügyfeleket arról, hogy a kölcsönügylet választható forint és deviza alapon, annak folyósítása és a törlesztés azonban minden esetben forintban történik. A finanszírozás kockázatát illetően egyebek mellett kitért arra, hogy „Deviza alapú finanszírozású konstrukció esetén a kamatkockázaton túl a deviza árfolyamok változásából eredő árfolyamkockázat hatását, valamint a vételi és eladási árfolyam eltéréséből adódó költségeket is teljes egészében az ügyfélnek kell viselnie”. Ezen felül a „Tájékoztató a gépjármű finanszírozási szerződésből adódó kockázatokról” elnevezésű szóróanyag (szóróanyag száma) is részletes, közérthető magyarázatot tartalmazott a deviza alapú kölcsönügyletekben rejlő árfolyamkockázatról.

Az I. r. felperes az általa megvásárolni kívánt Suzuki Ignis típusú személygépkocsi vételárának finanszírozása céljából az alperes által rendszeresített formanyomtatvány kitöltésével és aláírásával 2007. szeptember 14-én kölcsönszerződés megkötésére tett ajánlatot az alperesnek (**ajánlat száma**). Az ajánlatban az igényelt kölcsön összegét 1 860 000 Ft-ban, a kölcsön nyilvántartási devizanemét CHF-ben, a futamidőt 120 hónapban, a havi törlesztőrészlet összegét 22 195 Ft-ban jelölte meg. Az okiratban rögzített nyilatkozata szerint kijelentette továbbá, hogy „A alperes neve gépjármű kölcsön ügymenetét megismertem, és az ahhoz kapcsolódó dokumentumokat (jelen kölcsönkérelem

hátoldala, kölcsönszerződés, a vételi jogi megállapodás, adásvételi szerződés) a fentieknek megfelelően kitöltve aláírtam."

A II. r. felperes mint kezes a fentiekkel megegyező tartalmú kölcsönigénylési nyomtatványt töltött ki és írt alá.

Az alperes az I. r. felperes ajánlata alapján még ugyanezen a napon elkészített egy „Tájékoztató gépjármű finanszírozási ajánlat" elnevezésű okiratot (**ajánlat száma**) amelyben az I. r. felperes által benyújtott kölcsönigénylési lapon feltüntetettekkel azonosan határozta meg a kölcsön összegét, nyilvántartási devizanemét, a törlesztőrészletek számát és havi összegét. A dokumentum ezen túl tájékoztatót tartalmazott arra vonatkozóan, hogy a törlesztőrészletek nagysága a svájci frank eladási árfolyama függvényében a futamidő alatt jelentősen változhat, az árfolyamváltozás pedig kockázatot jelent a fogyasztó számára, ha nem rendelkezik a szükséges devizafedezettel.

A peres felek ugyancsak 2007. szeptember 14. napján aláírtak egy „Megállapodás" elnevezésű okiratot is (**okirat száma**), amely egyebek mellett az alábbiakat tartalmazta:

„1. Az adós a kölcsönkérelem és jelen megállapodás aláírásával elismeri, hogy megismerte MB gépjármű vásárlás finanszírozására vonatkozó, a finanszírozási kérelem benyújtásakor hatályos valamennyi feltételét, így azokat is, amelyek alapján MB a kölcsönszerződést külön ügyletminősítési, illetve kockázatkezelés nélkül is megköti vele, [...]."

Az I. r. felperes a fentiekben túl aláírt egy „Ajánlat megrendelő" elnevezésű, 2007. augusztus 7.-i keltezéssel ellátott dokumentumot is (**szóróanyag száma**) a kölcsön felhasználásával megvásárolni kívánt személygépkocsira vonatkozóan, amely - egyebek mellett - tartalmazta, hogy az árfolyamváltozás következtében felmerülő minden többletköltség az ügyfelet terheli.

Magának a kölcsönszerződésnek a megkötésére, aláírására ugyancsak 2007. szeptember 14. napján került sor. Az ebben foglaltak szerint a futamidő 120 hónap, a kölcsön összege 1 860 000 Ft, amely svájci frank alapú, változó kamatozású, a havi törlesztőrészletek összege 22 195 Ft, a teljes hiteldíjmutató 8,626 %, az éves induló ügyleti kamat 7,62 %, az egyes havi törlesztőrészletek naptári dátum szerinti esedékességét, tőke, kamat megoszlását a kölcsönszerződés fizetési ütemezés-melléklete tartalmazza, a törlesztőrészlet általános szerződési feltételekben szabályozott változása pedig a CHF LIBOR és a svájci frank árfolyamváltozásának a függvényében alakul. Rögzítésre került továbbá az okiratban, hogy az egyedi szerződés elválaszthatatlan részét képezi az (**ÁSZF száma**) számú Általános Szerződési Feltételek (továbbiakban: Ászf.), amelynek a szerződés aláírásával egyidejűleg történt átvételét, megértését az I. r. felperes a szerződés aláírásával igazolta.

Az Ászf. 7. pontja szerint attól függően, hogy a szerződő felek az egyedi kölcsönszerződésben hogy állapodnak meg, a szerződés törlesztőrészletei fixek, vagy változóak. Az Ászf. 7/A. pontja rögzíti, hogy a törlesztőrészlet(ek) változása a deviza kamat és a deviza árfolyam szerződésben meghatározott időpontokban (mérési pontok) és mértékben történő változásának függvénye, valamint megjelöli azt a matematikai képletet, amely alapján a változó törlesztőrészlet meghatározásra kerül. A szerződés szerint ennek az elszámolása naptári negyedévenként történik, törlesztőrészlet-különbözet, elszámoló levél és készpénz-átutalási megbízás megküldésével. Negyedéves elszámolásra az adott negyedév esedékes törlesztőrészleteire eső törlesztőrészlet-különbözetek, kamat- és árfolyam-különbözet kerülnek. Ezen kívül tájékoztató adatként feltüntetésre kerül a teljes hátralévő, még esedékessé nem vált tőketartozásra eső, az elszámolás időszaka alatt bekövetkezett árfolyamváltozás következtében felmerült árfolyam-különbözet összege is (II. képlet), amely kizárólag a szerződés futamidő vége előtti bármely okból történő megszűnése esetén válik egy összegben esedékessé.

A kölcsönszerződéssel egyidejűleg az I. r. felperes és az alperes biztosítéki célú adásvételi szerződést kötöttek, valamint opciós jogot alapítottak az alperes javára a kölcsönösszegeből vásárolt gépjárműre, a II. r. felperes pedig készfizető kezességet vállalt az I. r. felperest a kölcsönszerződés alapján terhelő fizetési kötelezettségek teljesítéséért.

Az I. r. felperes kezdeményezésére az I. r. felperes és az alperes a kölcsönszerződést 2009 március 25. napjával módosították akként, hogy a kamat- és árfolyam-különbözet negyedéves elszámolásáról áttértek annak havonta történő kiterhelésére.

A felperesek módosított keresetükben elsődlegesen a szerződés teljes érvénytelenségének megállapítását, az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés ítélethozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánítását és az alperes kötelezését kérték 1 727 309 Ft megfizetésére. Másodlagosan a szerződés részleges érvénytelenségét állították, ennek jogkövetkezményeként forint alapú elszámolást és az alperes kötelezését kérték 1 329 939 Ft megfizetésére. Keresetük indokaként hivatkoztak a kockázatfeltáró nyilatkozat kiadásának, aláírásának hiányára, továbbá arra, hogy a kölcsönszerződés nem tartalmazza a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213. § (1) bekezdés a) és e) pontja szerinti tartalmi elemeket, abban a hitel összege, valamint a törlesztőrészek nincsenek svájci frankban meghatározva. Sérelmezték, hogy az Ászf. nem lett egyedileg megtárgyalva, és vitatták annak átvételét is. Kérték az Ászf. 7. pontja tisztességtelenségének megállapítását, mert álláspontjuk szerint abból nem világos, illetve nem érthető, hogy milyen feltételek teljesülése esetén és milyen mértékben kerülhet sor az árfolyamváltozásból eredő terhek fogyasztóra hárítására. Érvelésük szerint a kölcsön- és a törlesztőrészek összege devizában való meghatározásának hiányában a szerződés forint szerződés.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, vitatta a szerződés érvénytelenségére vonatkozó valamennyi felperesi hivatkozást. Kiemelte, az Ászf. CHF LIBOR és CHF árfolyam kitétel a szolgáltatás-ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződéses kikötések, így azokra a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatóak. A kockázatfeltáró nyilatkozattal összefüggésben kifejtette, miután a perbeli kölcsönszerződés deviza alapú, arra a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése nem irányadó, ennek ellenére az abban foglalt tájékoztatási kötelezettségnek eleget tett. Hangsúlyozta, az egyedi szerződés, az Ászf., valamint a szerződés aláírását megelőzően megkötött megállapodás 1. pontja alapján a felperesek a szerződés valamennyi feltételét megismerték, részletes tájékoztatást kaptak a deviza alapú finanszírozási konstrukció kockázatairól, amire az egyedi finanszírozási ajánlat is felhívta a figyelmüket. Állította, ez utóbbit, valamint az Ászf-et a felperesek megkapták, az abban foglaltakat megismerték. Előadta, az Ászf. és valamennyi tájékoztató anyag az ügyfélszolgálatain és a vele szerződéses kapcsolatban lévő gépjármű-kereskedésekben hozzáférhető, megismerhető volt, az általa nyújtott tájékoztatás a 2/2014. PJE határozatban foglalt követelményeknek minden tekintetben megfelel. Lényegesnek ítélte, hogy a felperesek az árfolyam-különbözetet folyamatosan megfizették, emellett az I. r. felperes maga nyilatkozott úgy a 2009. január 21-i levelében, hogy az árfolyamváltozással tisztában van, azt vállalta, a törlesztőrészek változásáról pedig az Ászf. 7. pontja adott útmutatást. Vitatta a felperesek elszámolásának a helyességét is.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy fizessenek meg az alperesnek egyetemlegesen 30 nap alatt 86 365 Ft perköltséget, s megállapította, hogy a 103 638 Ft eljárási illetéket az állam viseli. Határozatának indokolása szerint - részletesen kifejtett indokai alapján - alaptalannak ítélte a felperesek Hpt. 213. § a) és e) pontjában foglalt feltételek hiányára

hivatkozását. „Az árfolyamkockázatot illetően kiemelte, az egyedi szerződés rendelkezései és az Ászf. 7. pontjában írtak a laikus számára is világos, érthető tájékoztatást tartalmaznak az árfolyamkockázatról, a szerződés elolvasásának hiánya a felperesek terhére róható. Kiemelte, a felperesek nem bizonyították a perben, hogy az Ászf-et nem kapták meg annak ellenére, hogy annak átvételét aláírásukkal igazolták, s miután már a szerződéskötést megelőző ajánlati megrendelő és tájékoztató is utal az árfolyamváltozásból eredő többletfizetési kötelezettségekre, azok figyelmes és körültekintő áttanulmányozása esetén a felpereseknek tudniuk kellett az árfolyamváltozásból eredő többletterhekről. Hangsúlyozta, a Hpt. rendelkezései nem fűzik a semmisség jogkövetkezményét a kockázatteltáró nyilatkozat hiányához, az alperes a szükséges körben és mértékben a tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, az a 6/2013. és 2/2014. PJE határozatban foglaltaknak megfelel.

Tévesnek ítélte azt a felperesi hivatkozást, hogy az Ászf-et egyedileg nem tárgyalták meg, miután annak fogalmából következik az egyedi megtárgyaltság hiánya, az Ászf. 7. pontja pedig nem tartalmaz a szokásostól eltérő rendelkezést, ezért az nem tisztességtelen. Hangsúlyozta, az árfolyamkockázat tisztességtelenségének vizsgálati szempontjai tekintetében az Európai Unió Bíróságának (EUB) C-51/17. számú ítélete nem foglal magában eddig figyelembe nem vett új szempontokat, így az árfolyamkockázatról való tájékoztatás hiányára alapított kereset is alaptalannak bizonyult.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen előterjesztett fellebbezésükben a felperesek elsődlegesen az ítélet megváltoztatásával a keresetüknek helyt adó döntés meghozatalát, míg másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérték. Változatlanul hivatkoztak az árfolyamkockázatról való tájékoztatás hiányára, továbbá arra, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az EUB C-51/17. számú ítéletében foglaltakat, és nem értékelte (**tanú neve**) tanúvallomását. Hangsúlyozták, az alperes képviselőjében eljáró autókereskedő alkalmazottjának pénzügyi végzettsége nem volt, így az árfolyamkockázatról érdemi tájékoztatást nem adhatott. Allították, az alperes gépjármű finanszírozással kapcsolatos részletes tájékoztatója csak a szerződés megkötését követően került átadásra a részükre, így annak előzetes áttanulmányozására, megismerésére nem volt módjuk. Emellett véleményük szerint a tájékoztató ellentmondó információkat tartalmaz, miután annak ellenére, hogy a folyósítás és a törlesztés egyaránt forintban történt, a tájékoztató a devizamegtakarítást jelölte meg biztosítékként. Vitatták, hogy az I. r. felperes 2007. augusztus 7-én ajánlat megrendelőt írt alá, ő ugyanis látássérült, házastársa nélkül nem jár el, aki viszont csak 2007. szeptember 14-én járt első alkalommal a márkakereskedésben, így az ajánlatmegrendelő aláírására legfeljebb ekkor kerülhetett sor. Hangsúlyozták, a kapott tájékoztatás nem felel meg az EUB C-51/17. számú ítéletében meghatározott követelményeknek, annak alapján ugyanis azt feltételezhetnék, hogy az árfolyamkockázat nem valós, nincs reális valószínűsége annak, hogy ezáltal a törlesztőrészek megemelkedjenek, amit alátámasztott (**tanú neve**) tanúvallomása is.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, megismételve az elsőfokú eljárás során kifejtett jogi érveit.

A fellebbezés **alaptalan.**

A felperesek fellebbezésükben keresetük szerint kérték megváltoztatni az elsőfokú bíróság ítéletét, az elsőfokú eljárásban keresetük jogalapjaként megjelölt érvénytelenségi és egyéb okok közül azonban fellebbezésüket kizárólag az árfolyamkockázatról való tájékoztatás hiányát érintően indokolták, ezért az ítéletábrla eljárása során csupán azt vizsgálta, az I. r. felperest a

szerződéskötéskor ellátták-e a megfelelő információkkal az ügylet árfolyamkockázatát, annak a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását illetően. Megjegyzi ugyanakkor, a felperesek által keresetükben felhozott további érvénytelenségi okok és egyéb jogalapok tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét teljes körűen és helyesen indokolta, azok megismétlése nélkül az ítéletábra csupán visszautal az abban kifejtettekre, míg az árfolyamkockázat kérdését érintően kiemeli az alábbiakat.

Azt tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az árfolyamkockázatot a fogyasztóra hárító általános szerződési feltételek tisztességtelensége nem vizsgálható a jelen ügyben alkalmazandó Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) szerződéskötéskor hatályos 209. § (4) bekezdésére figyelemmel. Kétségtelen, hogy a szerződéskötés időpontjában az 1959-es Ptk. 209. § (4) bekezdése még csupán annyit tartalmazott, hogy a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre, és csak 2009. május 22. napjától tartalmazta az 1959-es Ptk. 209. § (5) bekezdése azt a kivételt, miszerint e feltételek tisztességtelensége is megállapítható, ha azok nem világosak, nem érthetőek. A 2/2014. PJE határozat III.1. pontjában kifejtettek szerint ugyanakkor az 1959-es Ptk. fenti módosítására a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-i 93/13. EGK tanácsi irányelv rendelkezéseire figyelemmel került sor, s a 209. § korábban hatályos (4) bekezdését Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozását, azaz az 1994. május 1. napját követően kötött szerződések esetén is az irányelv alapján, azaz akként kell értelmezni, hogy a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések akkor nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre, ha azok egyébként világosak és érthetőek. Erre figyelemmel a perbeli - 2007. szeptember 14-én kötött - fogyasztói szerződés tekintetében sincs akadálya az árfolyamkockázatot a felperesre telepítő általános szerződési feltételek tisztességtelensége vizsgálatának.

A 2/2014. PJE határozat 1. pontja szerint annak elbírálásakor, világosak, érthetőek-e a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésnek azok az egyedileg meg nem tárgyalt kikötései, amelyek az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztóra hárítják, azt kell vizsgálni, az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt-e az, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa.

Abban az esetben, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét az 1959-es Ptk. fent hivatkozott rendelkezésében foglaltakra tekintettel nem lehet megállapítani.

A Hpt. szerződéskötés időpontjában hatályos 203. § (6) és (7) bekezdésének rendelkezése értelmében a lakossági ügyféllel kötött devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén a pénzügyi intézménynek fel kellett tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásul vételét az ügyfélnek aláírásával kellett igazolnia, a kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kellett az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak a törlesztő részletre gyakorolt hatását. Téves az alperesnek az a hivatkozása, miszerint a Hpt. fenti rendelkezése a perbeli kölcsönszerződésre nem alkalmazható, miután az nem devizakölcsön. Tény, hogy a szerződéskötés időpontjában hatályos Hpt. a devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetére írta elő az

árfolyamkockázat ismertetését, ez azonban nem jelenti azt, hogy a deviza alapú kölcsönszerződésekre ez a szabály ne vonatkozna. A Hpt. ugyanis a deviza alapú kölcsön fogalmát nem használta, s miután a deviza alapú szerződések esetén felmerül az árfolyamkockázat, a Hpt. 203. §-ának alkalmazásában devizahitel alatt a deviza alapú hitelt is érteni kellett, ezért a 203. § (6) és (7) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettség a deviza alapú kölcsönszerződések esetén is terhelte a hitelezőt, így a perbeli esetben az alperest is.

A perben nem volt vitatott, hogy az alperes készítette a deviza alapú kölcsönzés kockázatait ismertető tájékoztató anyagokat, amelyek ügyfélszolgálatain és a vele szerződéses kapcsolatban álló gépjármű-kereskedésekben elérhető volt. Tény ugyanakkor, hogy a Hpt. által szabályozott, felperesek által aláíratott külön kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült, s az alperes a felperesek tagadásával szemben nem bizonyította azt sem, hogy az írásos tájékoztatóit, illetve a felperesek részére készített, az árfolyamkockázatról való tájékoztatást is tartalmazó, egyedi finanszírozási ajánlatát a felperesek rendelkezésére bocsátotta volna a szerződéskötést megelőzően. A Hpt. azonban a 203. § (6) és (7) bekezdésében előírt kötelezettség megszegéséhez nem fűzte a semmisség jogkövetkezményét, így önmagában a felperesek által aláírt külön kockázatfeltáró nyilatkozat hiánya csupán annyit jelent, hogy a szerződés rendelkezései, illetve a szerződéskötéskor szóban kapott tájékoztatás alapján kell vizsgálni, hogy a felperesek alappal gondolhatták-e, hogy őket nem terheli árfolyamkockázat, illetve, hogy az árfolyam rájuk nézve kedvezőtlen hatásának nincs felső határa.

Ebből a szempontból nincs érdemi jelentősége sem a szerződéskötés napján az I. r. felperes által aláírt „Megállapodásnak”, sem az „Ajánlat megrendelő” elnevezésű, 2007. augusztus 7-i keltezésű dokumentumnak. A „Megállapodásban” ugyanis az ügylet árfolyamkockázatáról egyáltalán nincs szó, az „Ajánlat megrendelőben” szereplő azon kitétel pedig, hogy „az árfolyamváltozás következtében felmerülő minden többletköltség az ügyfelet terheli”, nem a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettség változásának lehetőségére utal, hanem arra, hogy az árfolyamváltozás miatt változhat a kölcsönből megvásárolni kívánt gépjármű forintban teljesítendő vételára. Ebből következően közömbös, hogy az okiraton szereplő keltezés mikor került rá az iratra, mint ahogy az is, hogy az aláírás napja helyesen lett-e azon feltüntetve.

Lényeges ugyanakkor, hogy az ügyletkötésnél közreműködő **(tanú neve)** kereskedő tanúvallomásából, valamint az alperes által csatolt ügyfél-tájékoztatókból megállapíthatóan az alperes leendő ügyfelei számára többféle kölcsönkonstrukciót kínált, így azok választhattak, hogy a finanszírozás devizaneme svájci frank, japán jen, avagy forint legyen, ezért az I. r. felperes is eldönthette, hogy melyik konstrukció szerint kívánja a szerződést megkötöni. A fogyasztót is terhelő együttműködési kötelezettségből eredően a jóhiszeműség és tisztesség követelményeire is tekintettel a kölcsönbevevőtől is minimálisan elvárható, hogy a nagy összegű, hosszú távra szóló pénzügyi ügylet jellegéhez, a vállalt kötelezettség mértékéhez igazodóan tájékozódjon a szerződés megkötése előtt (BDT2013. 2889.), s ha többféle konstrukció között választhat, mérlegelje és vesse össze azok feltételeit, tanulmányozza a szerződést annak aláírását megelőzően, szükség esetén az egyes, általa nem érthető rendelkezésekről tájékoztatást kérjen (Kúria 6/2013. PJE). A perbeli kölcsönszerződés megkötésére az I. r. felperes tett ajánlatot az alperesnek, ajánlatában maga nyilatkozott úgy, hogy svájci frank alapú kölcsönt kíván igénybe venni. Miután ő döntött a deviza alapú elszámolás mellett, tisztában kellett lennie azzal, hogy a forint alapú kölcsön esetén az ügyletnek nincs árfolyamkockázata, azonban a törlesztőrészletek a deviza alapú kölcsönökhöz képest magasabbak, míg a deviza alapú elszámolás esetén - alacsonyabb összegű törlesztőrészletek mellett - számítania kell az árfolyamkockázat törlesztőrészletre gyakorolt hatásával. Az I. r. felperes maga sem állította a személyes meghallgatása során, hogy az árfolyamkockázattal, a szerződés deviza alapúságával

összefüggésben kérdése merült volna fel akár a szerződési ajánlatának megtételekor, akár a szerződés aláírását megelőzően.

A szerződés rendelkezéseit vizsgálva megállapítható, az egyedi szerződés tartalmazza, hogy az deviza alapú, valamint hogy az Ászf.-ben szabályozott törlesztőrészlet változása a svájci frank LIBOR kamatának és árfolyamváltozásának a függvényében alakul. Ezt erősíti az Ászf. 7/A. pontja, amely többek között szintén a szerződésben meghatározott devizanem árfolyamváltozásával magyarázza a törlesztő részletek változását. E rendelkezésekből „az átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt felperes számára egyértelműen felismerhető volt, hogy az ügyletnek árfolyamkockázata van, amely korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam reá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, továbbá hogy a forint árfolyamának gyengülése esetén árfolyam-különbözetet kell fizetnie, amelynek elszámolása és kiterhelése negyedévenként történik. A perbeli egyedi kölcsönszerződés csupán egy oldalas, könnyen áttekinthető, ha pedig az I. r. felperes akadályozva volt annak átolvasásában, értelmezésében, úgy ebben segítséget kérhetett volna a márkakereskedőtől, ennek elmulasztása az elvárható kellő körültekintés hiányára utal. Az I. r. felperes egyébként az alperes részére 2009. január 21-én írt, a periratokhoz A/8. alatt csatolt levelében maga ismerte el, hogy tisztában van azzal, hogy „árfolyamváltozást vállalt” a szerződésben, csupán a világválság bekövetkeztével, illetve annak következményeivel nem számolt, ami arra utal, hogy ismerte a deviza alapú elszámolás lényegét, az ilyen szerződéses konstrukcióban rejlő kockázatokat, de azt nem látta előre, hogy a futamidő alatt a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyama ilyen mértékben fog gyengülni. Ezt viszont az alperes sem tudhatta, így arról nem is kellett tájékoztatnia a felpereseket, hogy a hosszabb távra kötött szerződés ideje alatt mi lehet az árfolyamváltozás felső határa. Ilyen tartalmú tájékoztatás nem is várható el a pénzügyi intézménytől, mert az árfolyam emelkedésének, csökkenésének nincs pontosan előre látható, kiszámítható mértéke, avagy korlátja, különösen hosszabb futamidő esetén.

Alapítanul kifogásolják a felperesek, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta döntése során az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítéletében foglaltakat, valamint **(tanú neve)** tanúvallomását, az elsőfokú bíróság ugyanis ezekre ítélete indokolásában kitért. Nem vitás, hogy **(tanú neve)** tanú az ügyletkötés során nem adott részletes szóbeli tájékoztatást a felpereseknek az árfolyamkockázatról, ehhez hiányoztak a megfelelő pénzügyi ismeretei, azt a felperesi állítást azonban a periratok nem igazolták, miszerint a tanú legfeljebb 1000-2000 Ft-os törlesztőrészlet emelkedést tartott reálisnak az esetleges árfolyamváltozás következményeként. A fentebb indokoltak szerint azonban az I. r. felperes szóbeli tájékoztatás hiányában is tisztában lehetett az árfolyamkockázat fizetési terheire gyakorolt hatásával és azzal is, hogy a kölcsönt az irányadó árfolyam figyelembevételével eltérő összegekben kell megfizetnie.

Az ítélet tábla az EUB C-51/17. számú ítélete kapcsán utal arra, a hivatkozott ítélet a 93/13. EKG tanácsi irányelv értelmezése alapján - egyebek között - meghatározta azokat a szempontokat, amelyek figyelembevételével a nemzeti bíróságoknak vizsgálnia kell a deviza alapú kölcsönszerződések árfolyam-különbözet viselésére vonatkozó kikötéseinek tisztességtelenségét. Az ítélet e kérdést érintő rendelkezése (a harmadik kérdésre adott válasz) szerint a 93/13. irányelv 4 cikkének 2. bekezdését akként kell értelmezni, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, elegendő tájékoztatást nyújtásnak a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételekre vonatkozó tájékoztatás megfelelőségének vizsgálati szempontjait illetően - lényegében megismételve a C-

186/16. számú ügyben kifejtetteket - a Bíróság kiemelte, annak érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó fel tudja ismerni, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés megkötésével bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, mivel a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, és ez a pénzügyi kötelezettségeire kiható, akár jelentős mértékű gazdasági következménnyel is járhat a számára. Lényegében az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó általános szerződési feltételek tisztességtelenségének vizsgálati szempontjait illetően az EUB ítélet nem tartalmaz olyan új szempontokat, amelyeket a vonatkozó joggyakorlatában (C-126/13., C-186/16.) az EUB már ne fejtett volna ki, és amelyeket a Kúria már ne vett volna figyelembe a 6/2013. és 2/2014. számú PJE határozataiban.

Lényegét tekintve a fentiekkel egyezően foglalt állást az EUB a C-227/18. számú ítéletében megállapítva, a világos és érthető megfogalmazás követelményének megfelel az a deviza alapú kölcsönszerződés, amely olyan feltételt tartalmaz, amely úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy nem figyelmezteti kifejezetten arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, ha egyfelől a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatták, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet, vagy csökkenhet, hanem értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeit is.

Mindezek alapján az árfolyamkockázatról való tájékoztatás akkor tekinthető megfelelőnek, ha annak alapján az általánosan tájékozott, körültekintő és figyelmes fogyasztó fel tudja mérni, hogy a szerződéses jogviszony fennállása alatt a nemzeti valuta súlyos leértékelődése is bekövetkezhet, és ennek következtében a kölcsönszerződésből eredő tartozása és ezzel együtt az általa fizetendő törlesztőrészletek összege, illetve a száma jelentős mértékben megnövekedhet. Lényeges ugyanakkor, hogy sem az EUB ítéletei, sem a Kúria 6/2013. és 2/2014. számú PJE határozatai szerint nem volt és nem lehetett a pénzügyi intézet feladata, hogy a jövőbeni árfolyamváltozás tényét, irányát, avagy mértékét meghatározza.

Miután a perbeli esetben az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás a fenti kritériumoknak megfelel, az I. r. felperes nem mentesülhet az árfolyamkockázatból fakadó többletfizetési kötelezettségek viselése alól.

Mindezek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - annak indokait a fent részletezettek szerint részben módosítva és kiegészítve - a polgári perrendtartásról szól 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. § (2) bekezdése alapján - helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek az alperes - jogi képviselével kapcsolatban felmerült - másodfokú perköltségének a viselésére, amelynek összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján állapította meg.

A felperesek személyes költségmentesség kedvezményében részesültek, ezért fellebbezésük sikertelenségére figyelemmel a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli [Pp. 78. § (1) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés és 14. §].

Szeged, 2019. február 6.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró